

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 591

Szerző:	Fodor Pál (szerk.)
Cím:	Harc Közép-Európáért. Szigetvár ostroma, Nagy Szulejmán és Zrínyi Miklós halála (1566)
Eredeti cím:	
Fordította:	
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2023.
Kiadó:	HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Oldalszám:	628
Nyelv:	magyar
Copyright:	Fodor Pál, szerzők, 2023 Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2023
ISBN:	978-963-416-395-4
HU ISSN:	2677-1608
Elektronikus változat:	https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication:34210442
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet Fodor Gábor adományozta az MTBT könyvtárának 2024-ben	

“Harc Közép-Európáért – Szigetvár ostroma, nagy Szulejmán és Zrínyi Miklós halála, 1566 címmel megjelent a Szigetvár-könyvek-sorozat harmadik része a HUN-REN BTK Történettudományi Intézet kutatóprofesszora, Fodor Pál szerkesztésében. A könyv a 2016. szeptember 6–9-én Pécsen és Szigetvárott rendezett nemzetközi konferencia előadásából összeállított angol nyelvű tanulmánykötet magyar fordítása. Az eredeti kötet 2019-ben jelent meg a leideni Brill kiadó és a Bölcsészettudományi Kutatóközpont közös kiadásában. A könyv alapjául szolgáló tudományos tanácskozást Sziget(vár) 1566. évi ostromának és a két főszereplő: I. Szulejmán szultán (1494–1566) és Zrínyi Miklós (1508–1566) halálának 450. évfordulója alkalmából tartották. A 628 oldalas kötet nemzetközi szerzőgárdája (Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Spanyolország, Ausztria, Horvátország, Törökország és Magyarország) igyekszik teljes képet adni a sorsdöntő év eseményeiről, a korszak hatalmi politikájáról és birodalomépítéseiről, valamint az ostromhoz és a két főhős halálához vezető útról.

Az új számvetés, amely az oszmán, a Habsburg és a magyar történelem szakértőinek közös munkáján alapul, bemutatja valamennyi korabeli szereplő szempontjait és érdekeit. Fontos célja a kötetnek, hogy a korszak két főhatalma – a Habsburg és az Oszmán Birodalom – megkapja az őt megillető figyelmet, hiszen Európa – különösen pedig Közép-Európa – 16. század közepi története nem érthető meg e birodalmak és a vetélkedésük mögött meghúzódó mozgatórugók beható ismerete nélkül. További cél, hogy felhívja a figyelmet arra a meghatározó szerepre, amelyet a magyarországi front az Oszmán Birodalom és Európa viszonyának, valamint az Oszmán Birodalom sorsának alakulásában játszott.” (HUN-REN)

TARTALOM

<i>Fodor Pál</i> Előszó	9
<i>Fodor Pál</i> Bevezetés	11
ELSŐ FEJEZET: A NAPKELET FÉNYE	
<i>Fodor Pál</i> Szulejmán és Magyarország: hódítás, ideológia, emlékezet	27
MÁSODIK FEJEZET: NAGY SZULEJMÁN BIRODALMA	
<i>Feridun M. Emecen</i> Oszmán politika Szulejmán szultán uralkodása idején: kormányzat, belpolitika és birodalmi terjeszkedés	51
<i>Erol Özvar</i> Az Oszmán Birodalom átalakulása fiskális-katonai állammá: a háború finanszírozásának újragondolása globális szemszögből	65
<i>Tijana Krstić</i> Állam és vallás, „szunnitizálás” és „konfesszionizmus” Szulejmán uralkodása idején	109
<i>Colin Imber</i> Jogrend és törvénykezés I. Szulejmán korában	137
<i>Gülru Necipoğlu</i> A birodalom esztétikája: a művészet, a politika és a kereskedelem szerepe Szulejmán szultán pompájának megteremtésében	161

HARMADIK FEJEZET: HABSBURG V. KÁROLY ÉS I. FERDINÁND BIRODALMAI

<i>Korpás Zoltán</i> Habsburg dinasztikus politika és birodalomépítés V. Károly uralkodása idején	211
<i>Fazekas István</i> A közép-európai Habsburg Birodalom a 16. század derekán: összetartó és széthúzó erők	229
<i>Peter Rauscher</i> <i>Camerale, contributionale</i> , hitelezők és válság: a Habsburg Birodalom pénzügyei a mohácsi csatától a harmincéves háborúig	245
<i>Arno Strohmeyer</i> „Összecsapás” vagy „közvetítés”? Habsburg–oszmán kapcsolatok Szulejmán korában	265
<i>Alfredo Alvar Ezquerro</i> Szellemi kulturális cserék: a kereszténység keleti határvidéke Chantonnay, II. Fülöp követe szemével (1566)	293

NEGYEDIK FEJEZET: A MAGYAR HADSZÍNTÉR SZULEJMÁN KORÁBAN

<i>B. Szabó János</i> A magyarországi oszmán hódítás: meghatározó események és eredmények (1521–1541)	315
<i>Nenad Močanin</i> Az oszmán hódítás és berendezkedés Horvátországban és Szlavóniában	327
<i>Ágoston Gábor</i> Oszmán és Habsburg hadügy Szulejmán korában	337
<i>Hegyi Klára</i> Oszmán határvédelmi rendszer Magyarországon (az 1570-es évek végéig)	359
<i>Pálffy Géza</i> Az alkalmi segítségnyújtástól a szoros összefogásig: magyarok, Habsburgok és a törökellenes határvédelem I. Szulejmán szultán uralkodása idején	369

ÖTÖDIK FEJEZET: SZIGETVÁR OSTROMA – SZULEJMÁN ÉS ZRÍNYI HALÁLA

<i>Claudia Römer–Nicolas Vatin</i>	
A magyar határvidék és Szulejmán útja Szigetvárra oszmán források szerint	391
<i>James D. Tracy</i>	
Tokaj, 1565: Habsburg hadizsákmány és oszmán <i>casus belli</i>	409
<i>Varga Szabolcs</i>	
Zrínyi Miklós Szigetvár élén (1561–1566)	427
<i>Kelenik József</i>	
Szigetvár és Gyula ostroma 1566-ban	451
<i>Zeynep Tarım</i>	
Szulejmán szultán utolsó hadjáratának képi forrásai: a <i>Sigetvarname-k</i>	467
<i>Nicolas Vatin</i>	
Nagy Szulejmán haláláról és temetéseiről	491

HATODIK FEJEZET: A SZIGETVÁRI OSTROM, SZULEJMÁN ÉS ZRÍNYI EMLÉKEZETE, AZ ELVESZETT SZULTÁNI TÜRBE MEGTALÁLÁSA

<i>Tüskés Gábor</i>	
Az 1566-os szigeti ostrom és Zrínyi Miklós emlékezete a magyarországi irodalmi hagyományban	511
<i>Barbarics-Hermanik Zsuzsa</i>	
Sziget 1566. évi ostromának összefonódó emlékezete a kora újkori Európában	541
<i>Damir Karbić</i>	
IV. Zrínyi Miklós és a szigetvári ostrom emlékezete Horvátországban és a Balkánon	569
<i>Günhan Börekçi</i>	
Szigetvár és Szulejmán szultán emlékezete az oszmán/török kultúrában	581
<i>Pap Norbert</i>	
Szulejmán szultán sírvárosa	597
Személynévmutató	611
Földrajzinév-mutató	621